[2022] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 273

ਐਮ/ਐਸ. ਸ਼ਿਵਾਲੀ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਿਜ਼
ਬਨਾਮ
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੋਦਾਵਰੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8904-8907 ਦੇ 2010)
ਸਤੰਬਰ 13, 2022
[ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918: ਧਾਰਾ 41 – ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਾਂ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਅਧੀਨ – ਫੈਸਲਾ: ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਫੋਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨੀ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 41 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ ਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਧਾਰਾ 100 ਅਧੀਨ ਅਧੀਨਤਾ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਖਾਮੀ ਹੋਵੇ – ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਰੁ. 1,65,000/- ਵਿੱਚੋਂ ਰੁ. 1,50,000/- ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ – ਕਬਜ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਕਾਗਜ਼ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿਰਵਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ – ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੀ, ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕਿਹਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਗਲਤ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਗਲਤੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਭਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਆਫ਼ ਨਾ ਕਰਨਯੋਗ ਲੱਗੇ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸੀਪੀਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਸਤੀ ਜਾਂ ਖਾਮੀ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੋਈ ਸੁਸਤੀ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫਾਰਮੂਲੇਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਲ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਫੋਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਂਚਣਾ ਜਾਂ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਸਤੀ ਸਵਾਲ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ

ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 15, 17]

2.1 ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁਖਤਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਏਜੰਟ, ਨੂੰ ਰਾਜਸਵ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ-ਬਚਾਅਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਹੋਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 20-21]

2.2 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੀ ਅੰਜਾਮਦਹੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ-ਬਚਾਅਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ-ਬਚਾਅਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅੰਜਾਮਦਹੀ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ 1,50,000/- ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਸਵ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਵਿਕਰੀਤਾ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆ

2.4 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ 1986 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ 2006 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 1989 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਮੁਦਾਈ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਆਈਟੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਕਰਤਾਓਂ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 25, 26]

2.5 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਸਹੀ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਤੱਥਗਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣੇ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 27]

2.6 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਤੇ ਗਰਮ ਅਤੇ ਠੰਡਾ ਫੂਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਸਹੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 28]

2.7 ਸਹਿਮਤ ਰਕਮ ਦੇ 1,65,000/- ਰੁਪਏ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 1,50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੇ ਨਫ਼ਾ ਸਮੇਂ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬਾਕੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਕੁੱਲ ਸਹਿਮਤ ਰਕਮ ਦਾ ਕੇਵਲ ਲਗਭਗ 10% ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਸਲ ਨੂੰ 1986 ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਸਹੀ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਕਾਰਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦੇ 1,50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਸਥਿਤੀ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਸਹੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪਛਾਣ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤੱਥਗਤ ਨਿਰਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 32-34]

ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਅਤੇ ਹੋਰ (2001) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 262 : [2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 525 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੋਂਡੀਬਾ ਦਗਡੂ ਕਦਮ ਬਨਾਮ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀਬਾਈ ਸੋਪਾਨ ਗੁਜਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1999) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 722 : [1999] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 728; ਕਿਰੋਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (2019) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 317 : [2019] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 968; ਸਤਿਏਂਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਰੋਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1026; ਨਿਰਮਲਾ ਆਨੰਦ ਬਨਾਮ ਐਡਵੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2002) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 481 : ਰੰਧੀਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2019) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 71 : [2019] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 776; ਵਿਦਿਆਧਰ ਬਨਾਮ ਮਾਣਿਕਰਾਓ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1999) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 573 : [1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 168 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਹਵਾਲਾ

[1999] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 728 ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2019] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 968 ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2002) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 481 ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2019] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 776 ਪੈਰਾ 14 [1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 168 ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
[2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 525 ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪੈਰਾ 30

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8904-
8907 ਦਾ 2010.

ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ 03.03.2008 ਅਤੇ 10.04.2008

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ
1206 ਦੇ 2005 ਅਤੇ ਆਰ.ਏ. ਨੰਬਰ 19-ਸੀ/08 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 1206 ਦੇ 2005 ਅਤੇ
ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 1207 ਦੇ 2005 ਅਤੇ ਆਰ.ਏ. ਨੰਬਰ 18-ਸੀ ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ
1207 ਦੇ 2005.

ਐਸ. ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਏ. ਵੇਨਾਇਗਮ ਬਾਲਨ, ਰਿਸ਼ੀ ਮਲਹੋਤਰਾ,
ਸਿੱਧਾਰਥ ਸੇਂਗਰ, ਗੌਰਵ ਲੋਮਸ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਯਾਦਵ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਅਤਰੇ ਐਡਵੋਕੇਟ
ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ

ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 3 ਮਾਰਚ 2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਜੋ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ
ਰੈਗੂਲਰ ਸੈਕੰਡ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1206 ਅਤੇ 1207
ਦੇ 2005 ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਤਰਦਾਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ
ਜੋ ਕਿ 3 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨਤਾਵਾਦੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ
2001 ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸਿਵਿਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੁਆਰਾ
(ਇਸ ਨੂੰ "ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਆਰਬੀਟੀ 329/90/2000 ਵਿੱਚ, ਅਤੇ
8 ਫਰਵਰੀ 2005 ਨੂੰ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
(ਇਸ ਨੂੰ "ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11 ਵਿੱਚ
ਦੇ 2001. ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼
ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ ਕਰੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-
ਮੁਦਈ ਨੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ
ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹਨ ਆਰ.ਏ. ਨੰਬਰ 19-ਸੀ ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 1206 ਦੇ 2005 ਵਿੱਚ
ਅਤੇ ਆਰ.ਏ. ਨੰਬਰ 18-ਸੀ ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 1207 ਦੇ 2005 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਝੇਦਾਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਰਾਹੀਂ, 29 ਅਕਤੂਬਰ 1983 ਨੂੰ ਉਤਰਦਾਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਚੱਕ ਸਲਾਰਪੁਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਦਾਦਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ (ਯੂ.ਪੀ.) ਵਿੱਚ ਰੈਵਨਿਊ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਪ੍ਰਤੀ ਬਿਘਾ ਰੇਟ 2900/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 15 ਸਤੰਬਰ 1983 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈ। 29 ਅਕਤੂਬਰ 1983 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਉਤਰਦਾਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3. ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਲਈ, 23 ਅਗਸਤ 1985 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਮਲ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਵਾਂ ਨੂੰ 1,00,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 29 ਅਕਤੂਬਰ 1983 ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 1,65,000 ਰੁਪਏ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ, 23 ਅਗਸਤ 1985 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ 1,50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਾਕੀ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅਮਲ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅੱਗੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੇ ਅਮਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

4. ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਵਾਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਕਲੀਅਰੈਂਸ (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ “ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.”) ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਵ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਏ ਜਾ ਸਕਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਚੂਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੀ।

5. ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਵਾਂ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਰੋਕ ਲਈ ਹੋਰ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ 3 ਜਨਵਰੀ 2001 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਣਾਂ ਨੂੰ 8 ਫਰਵਰੀ 2005 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

6. ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਬਚਾਉਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਬਚਾਉਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

8. ਸ੍ਰੀ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਚੂੰਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਮੱਖ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਿਆ, ਇਸ ਲਘੂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੇਸ ਕੋਂਡੀਬਾ ਦਗਡੂ ਕਦਮ ਬਨਾਮ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀਬਾਈ ਸੋਪਾਨ ਗੁਜਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

9. ਸ੍ਰੀ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 (ਇਥੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ) ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

10. ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਬਚਾਉਕਾਰਾਂ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ(ਵਾਂ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਬਿਨਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

11. ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ(ਵਾਂ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਕਰੀ ਦਾਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਆਈਟੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਬਚਾਉਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮਿਊਟੇਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਬਚਾਉਕਾਰਾਂ ਨੇ 4 ਜੂਨ 1986 ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮਾਂ 'ਤੇ ਮਿਊਟੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ 22 ਦਸੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 17 ਅਕਤੂਬਰ 1989 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

12. ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ[2] 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਕਿਰੋੜੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ[3] ਅਤੇ ਸਤਿਏਂਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਸਰੋਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ[4] ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ, ਨਿਰਮਲਾ ਆਨੰਦ ਬਨਾਮ ਐਡਵੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ[5] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੁਦਾਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਸੀ।

13. ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

"41. ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਾਂ — (1) ਹਰ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਨਾਮਤ:

(ਅ) ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਲ ਹੋਵੇ:

(ਬ) ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਲ ਹੋਵੇ:

(ਸੀ) ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ 1908 [ਵੀ ਆਫ 1908], ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਖਾਮੀ ਜੋ ਸੰਭਵਤ: ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਖਾਮੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਤ ਫੈਸਲਾ ਬਿਨਾ ਪੱਖਪਾਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

14. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਰਣਧੀਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1908 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "CPC") ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 100 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

“15. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਣ ਗਲਤ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਗਲਤੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਭਾਰੀ ਜਾਂ ਅਕਸਮਾਤ ਲੱਗੇ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।”

15. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਨਿਰਧਾਰਣ ਗਲਤ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਗਲਤੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਭਾਰੀ ਜਾਂ ਅਕਸਮਾਤ ਲੱਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ CPC ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਸਤੀ ਜਾਂ ਖਾਮੀ ਹੋਵੇ।

16. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਤਿਏਂਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

“17. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੋਈ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਫੈਸਲੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਉਪਯੋਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਉਪਯੋਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ “ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ” ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਂਚਣਾ ਜਾਂ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਾਰਨ ਕਿ ਇਸ ਖਾਸ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕ ਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ, ਭਾਵ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ) ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ, ਭਾਵ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 1978 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਂਟਰੀਆਂ ਗਲਤ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਐਂਟਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਦਾ ਕੇਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤੀ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਦੋ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰਾਂ 21/3/2 ਅਤੇ 7//13 'ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਉਹੀ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਂ ਖੋਜ ਦਿੱਤੀ। ਦਲੀਲਾਂ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਲਾਟਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਆਮ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰਾਂ 21//3 ਅਤੇ 7//13 ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਟਾਂ ਲਈ ਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ! ਦੂਜੀ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਸ ਤਰਕ ਦੀ ਗਲਤੀ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਵਾਦੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਸੀ, ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਹ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ

ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਾਉਂਟਰਕਲੇਮ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਇਸਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰਾਂ 21/3/2 ਅਤੇ 7/1/3 ਲਈ ਵਾਦੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਰਕ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

17. ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਲ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਫੋਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਂਚਣਾ ਜਾਂ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

18. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਲੇਂਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ 1,50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਈਟੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਾਜਸਵ ਰਿਕਾਰਡ ਸਹੀ ਕਰਵਾ ਲਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਰੁੱਖ ਲਗਾ ਸਕੇ, ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਸਕੇ, ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਗਾ ਸਕੇ ਆਦਿ। ਪਲੇਂਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"10. ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਾਦੀ ਫਰਮ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਦੀ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ, ਵਿਵਹਾਰ, ਚੁੱਕਾਂ, ਲਾਪਰਵਾਹੀਆਂ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰੋਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇ ਗਏ ਹਨ।

11. ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਧਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦੀ ਵੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 23.8.1985 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਾਈ ਫਰਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ।

12. ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਅਪ੍ਰੋਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 23.8.1985 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ, ਜਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ

ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੁਕਣ ਦੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਦਾਈ ਦੀ ਉਚਿਤ, ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ।

13. ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਫਰਮ ਸਦਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲ ਸਦਾ ਹੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਖਰਚ ਆਦਿ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਕੀਤੇ ਹਨ ਮਾਲਫਾਈਡ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ।

14. ਕਿ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਇਨਕਾਰ 'ਤੇ ਉੱਠਿਆ।

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਧਦੀ ਦਰ ਕਾਰਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬੀਆਂ ਨੇ, ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ, ਜਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ 3ਜੀ$_{SUPERSCRIPT}$ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦੀ ਵੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

20. ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁਖਤਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਈ ਦਾ ਏਜੰਟ, ਨੂੰ ਰਾਜਸਵ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬੀਆਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ (11) ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ:

“11. ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 11 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ; ਇਹ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ; ਇਹ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਯੋਗਤਾ ਸੀ; ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 23.8.1985 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਹੈ।”

21. ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਹੋਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਜੇ ਉਹ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

22. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

23. ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣਾਵਾਂ

ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਇਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ1/3) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਰੁ. 1,50,000/- ਦੀ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਸਵ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਵਿਕਰੀਦਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 92 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਇਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 7 ਦਾ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਮੌਖਿਕ ਬਿਆਨ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਮੁਕਦਮਾ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜਸਵ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਮੁਕਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਸੀ।

24. ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਤੱਕ, ਜੋ ਕਿ ਗਵਾਹ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 7, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਦਾ ਪਤੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਸਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਧਿਆਧਰ ਬਨਾਮ ਮਾਣਿਕਰਾਓ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਨਾ-ਮੁਆਇਨੇ ਕਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਵਿਪਰੀਤ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

25. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਵਾਹੀ ਦੀ ਮੰਗ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 4 ਜੂਨ 1986 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ 22 ਦਸੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 17 ਅਕਤੂਬਰ 1989 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਿਰਮਲਾ ਆਨੰਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੇ ਵਾਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

26. ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਆਈਟੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਸਹੀ ਕੀਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਸ਼ਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

27. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਆਈਟੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ 3ਜੀ$_{SUPERSCRIPT}$ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 3ਜੀ$_{SUPERSCRIPT}$ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਤੱਥਗਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣੇ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

28. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਤੇ ਗਰਮ ਅਤੇ ਠੰਡਾ ਫੂਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਈਟੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

29. ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਜਤਾਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਗਲਤ ਪਰੀਕਸ਼ਣ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾਓਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਿਕ□ਤ ਹਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ, ਵਿਕ□ਤੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਤੱਥ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਵਿਕ□ਤੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

30. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕ□ਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨਿਆਂਕ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਕ□ਤੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

31. ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਲਾ ਆਨੰਦ (ਸੁਪਰਾ) ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਜਤਾਈ ਹੈ, ਉਹ ਫੈਸਲਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਹਰਜਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤਿਰਿਕਤ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

32. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤ ਰਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 1,65,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 23 ਅਗਸਤ 1985 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1,50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕੇਵਲ ਕੁੱਲ ਸਹਿਮਤ ਰਕਮ ਦਾ ਲਗਭਗ 10% ਹੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿਰਵਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਬਚਾਅਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਆਈਟੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ 1986 ਵਿੱਚ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਇਸ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਬਚਾਅਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਬਚਾਅਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਲੇਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ। ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ(ਆਂ) ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦੇ 1,50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਬਚਾਅਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਰੋਧੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਤਬ ਤਕ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦ ਤਕ ਆਈਟੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਲੇਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ।

33. ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪਛਾਣ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਮਾਨ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(ii) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 3 ਮਾਰਚ 2008 ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1206 ਅਤੇ 1207 ਦੇ 2005 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਆਰ.ਏ. ਨੰਬਰ 19-ਸੀ ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 1206 ਦੇ 2005 ਅਤੇ ਆਰ.ਏ. ਨੰਬਰ 18-ਸੀ ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 1207 ਦੇ 2005 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 3 ਜਨਵਰੀ 2001 ਨੂੰ ਆਰਬੀਟੀ 329/90/2000 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ 8 ਫਰਵਰੀ 2005 ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11 ਦੇ 2001 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

35. ਜੇ ਕੋਈ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ) ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਈ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ
(ਸਹਾਇਤਾ : ਸ਼ਸ਼ਵਤ ਜੈਨ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate